

Антоніна Федорченко,

*вчитель біології КЗ «Чернігівський обласний науковий ліцей»
ЧОР, керівниця проєктів євроклубу ЧОНЛ «Назустріч»,
спеціаліст вищої категорії,
старший вчитель*

Ніна Сібіль,

*вчитель англійської мови КЗ «Чернігівський обласний науковий ліцей» ЧОР, координаторка євроклубу ЧОНЛ «Назустріч»,
спеціаліст вищої категорії*

УЧАСТЬ У КОНКУРСІ ПРОЄКТІВ ЄВРОКЛУБІВ ВІД ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄС В УКРАЇНІ – МОЖЛИВІСТЬ ЗАЯВИТИ ПРО СЕБЕ

Однією з найбільш ефективних форм роботи, яка сприяє засвоєнню учнями європейської тематики як нового виміру, є організація шкільних євроклубів. Окрім знань про Європу, що сприяє набуттю комунікативної компетентності, вміння працювати з інформацією, використовувати її, спілкуватись іноземними мовами та істотно збагачує освітній процес закладу освіти.

Євроклуб Чернігівського обласного наукового ліцею заснований з метою розширення дружніх контактів на підтримку процесів європейської інтеграції, інформування ліцеїстів про події Європейського простору, співпраці, розвитку громадянської активності серед учнів у різних сферах діяльності, формування національної свідомості. Провідною метою євроклубу є поширення правової культури, розвиток творчих здібностей та лідерських якостей майбутньої еліти – громадян України, європейської країни.

Одним із напрямів діяльності є реалізація проєктів за підтримки проєкту Представництва ЄС в Україні «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні». Учасники й учасниці євроклубу набувають досвіду організації інформаційних кампаній, поширюючи знання про євроінтеграційні процеси та засади функціонування Європейського Союзу. Шляхом пошуку інформації, опрацювання нових друкованих та

електронних джерел відбувається підвищення загального інтелектуального рівня учнівства. У євроклубівців формуються лідерські навички, вміння приймати відповідальні рішення, відбувається підготовка молоді до життя в об'єднаній Європі. А ще конкурс проектів від Представництва ЄС – це хороша можливість заявити про себе!

Напрями реалізації проектів євроклубів формуються на основі пріоритетів політики ЄС, відносин Україна-ЄС, діяльності Представництва ЄС в Україні, результатів щорічних зустрічей лідерів євроклубів України.

Досвід реалізації проектів євроклубом ліцею доволі тривалий. Наприклад, реалізація проекту «Енергоефективність як національна ідея» відбувалася протягом 2015-2018 років та складалася із таких напрямів:

- Інформаційна кампанія серед учнівства Чернігівського обласного педагогічного ліцею спільно з представниками громадянської мережі «ОПОРА».
- Проведення Тижня енергозбереження (щороку протягом періоду реалізації проекту).
- Участь у круглих столах, дискусійних клубах з теми.
- Розробка та поширення порад з енергоефективності та енергозбереження на основі здобутих знань.

Спільно з координатором житлово-комунальних та енергетичних програм Громадянської мережі «ОПОРА» Наталією Висіканець протягом 2016 - 2018 років у Чернігівському обласному науковому ліцеї відбувся ряд заходів, пов'язаних із збереженням ресурсів, характеристикою основних альтернативних джерел енергії, поширенням досвіду енергозбереження в країнах Європейського Союзу: зустрічі за тематикою «Енергозбереження як засіб покращення майбутнього: міф чи реальність» (раз на квартал протягом реалізації проекту); організували Енерджіквест для учнівства 5-8 класів шкіл міста Чернігова в рамках днів сталої енергії. Євроклубівці також долучалися до дискусійних клубів і круглих столів за тематикою: «Зима прийшла: Хто нас зігріє?» у рамках інформаційного проекту «ЄС: вибір молодого покоління України», круглий стіл «Енергоефективність як частина національно-патріотичного виховання, у процесі формування свідомого ставлення до енергоресурсів». У 2018 році проект визнано одним із десяти найкращих, а винагородою стала участь у Літній Академії, яка відбулася 25-28 серпня в Конгрес-готелі (Пуца-Водиця). Так розпочалася багаторічна участь євроклубівців ЧОНЛ у конкурсі проектів від Представництва ЄС.

У ліцеї розроблений і впроваджується авторський комплексний педагогічний проект «Екосвіт», спрямований на підвищення екологічної культури учнівства, глибоке опанування ними екологічних знань, формування екологічного мислення, свідомості, культури. Із метою глибшого впровадження цілей проекту «Екосвіт», євроклубівці ліцею за підтримки проекту Представництва ЄС в Україні «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні» у 2020 році працювали в напрямі поширення інформації щодо безпечного поводження з відходами в середовищі ліцею, а також через ряд активностей на території міста та області під час реалізації проекту «Прямуємо разом: екологічна грамотність та здорове життя».

Для всіх населених пунктів проблема безпечного поводження з відходами є надзвичайно актуальною. Як показують дослідження, які провели учні й учениці під час дистанційного навчання, спільними екологічними проблемами для Чернігівської області є стихійні сміттєзвалища в селах та містечках та неконтрольоване спалювання сухої трави. Своїм проектом учні спонукали мешканців до безпечного поводження з відходами та розробили пам'ятки щодо збереження природи.

У рамках проекту відбулися інформаційна кампанія серед учнівства та партнерських євроклубів, воркшопи для другокурсників та другокурсниць «Включайся!» від Вікторії Богдан, громадської активістки у сфері соціально-екологічних, молодіжних

проектів, екс-координаторки екологічного руху «Let's do it, Ukraine!» в Чернігові, поширення екознань серед учнів через випуски радіогазети, акції зі збору пластикових кришечок «Добро жменями», батарейок – «Батарейки, здавайтеся», макулатури – «Папероїди для листопаду» тощо. Під час тренінгу «10 порад, як полюбити природу», євроклубівці напрацювали 10 порад, що лягли в основу пам'ятки «Як полюбити природу», яка була надрукована та розповсюджена серед громад і закладів освіти області. Відбулася спільна інформаційна кампанія серед мешканців Чернігова та області «Збережи природу – збережи життя» – розробка табличок-закликів щодо збереження природи, які ліцеїсти розмістили в місцях стихійних звалищ у своїх населених пунктах.

Підсумковим заходом у рамках проекту став Круглий стіл за участю євроклубів Чернігівщини зі скайп-зв'язком з євроклубами-партнерами щодо проблеми сортування відходів, енергоефективності, енергозбереження. В ньому взяли участь представники Чернігівської, Черкаської, Житомирської областей. До події долучилися Сергій Безбородько, керівник ГО «Еко Місто». Він презентував проєкт «Суперсортери» і першу освітню станцію сортування в Чернігові. Наталія Висіканець, представниця ГО «Жіночий формат» запропонувала практичні поради з енергозбереження та анонсувала конкурс есе з теми енергозбереження та енергоефективності. Юлія Стельмах, головний спеціаліст сектору економічного розвитку та інвестицій Любецької селищної ради розповіла про проєкт своєї громади «Не пали – компостуй!». Щодо мереж ЄС, то активно взяли участь представники євроклубів із Черкаської та Житомирської областей. Тетяна Яриш, координаторка євроклубу «Ми – разом!» (ліцей «Лідер», м. Сміла) розповіла про проєкт євроклубу «Climate Change Challenge», Світлана Вдовиченко, представниця євроклубу «ЄвроГО» з міста Бердичів презентувала проєкт «ЄвроЕКО – стиль життя бердичівлян», а Аліна Рижко, координаторка євроклубу «Гармонія» з Бердичева розповіла про екоініціативи своїх учнів та містян.

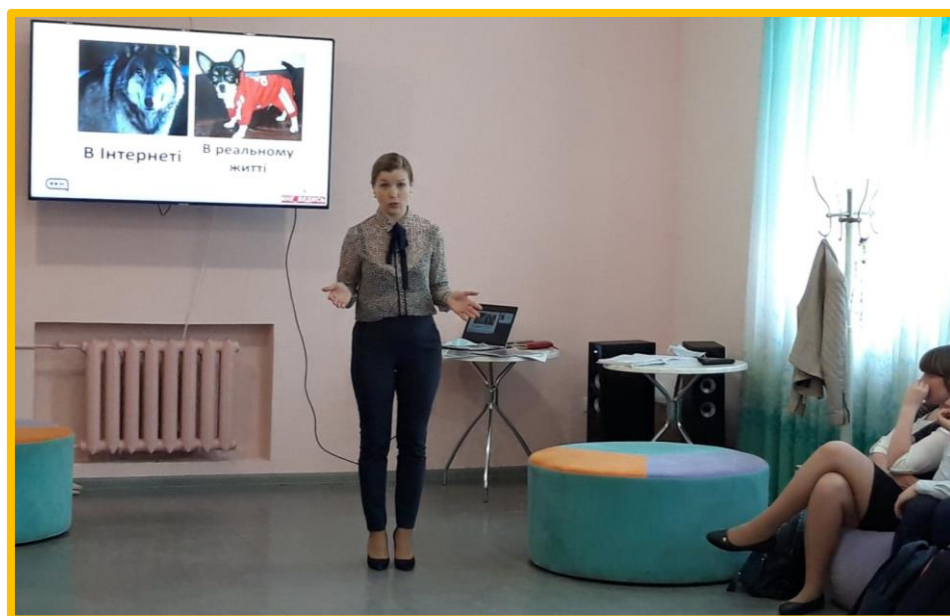
Важливим моментом у поширенні ідей проєктів є синергетичний підхід, тому через співпрацю в рамках реалізації проєкту євроклубівці розширили обізнаність містян та мешканців області про важливість збереження природи, ресурсів через програми

енергозбереження, сортування відходів, енергетичних заощаджень тощо та показали зв'язок екологічних проблем зі збереженням здоров'я людей.

У 2020-2021 навчальному році у ЧОНЛ стартував проєкт «Безпека в цифровому просторі – знаємо права, користуємось можливостями» за підтримки проєкту Представництва ЄС в Україні «Інформаційна підтримка мереж ЄС в Україні». Оскільки країна перейшла на онлайн навчання у зв'язку з епідемією, з'явився ще один

виклик – не кожна дитина в Україні володіла достатнім рівнем знань щодо ризиків у цифровому середовищі та навичками безпечної поведінки в цифровому просторі. Діти мають право здобувати знання та підтримку у використанні цифрового середовища. Тож, проєкт «Безпека в цифровому просторі – знаємо права, користуємось можливостями» мав на меті допомогти стейкхолдерам дізнатися більше про свої права та вміти їх захистити, зрозуміти, як діяти в складних ситуаціях. А також отримати поради, як критично ставитися до інформації та оточувати себе лише корисним контентом у Інтернеті. Євроклубівці запросили всіх охочих до декількох тренінгів, які стали актуалізацією знань та допомогли напрацювати основні етапи реалізації проєкту. Це зустріч з Наталією Куліковою, юристкою Чернігівського громадського комітету захисту прав людини про цифрові права й безпеку; під час онлайн зустрічі зі Світланою Тарабановою (Всеукраїнська організація «Жіночий консорціум України») учні й учениці обговорили правила безпечного знайомства в Інтернеті. А також змогли проаналізувати відеоролик «Мало знала: телефон дитячої лінії», який був створений громадською групою «Голоси дітей» за підтримкою Жіночого Консорціуму України та Ради Європи.

Щоб здійснити аналіз обізнаності мешканців різних вікових груп щодо безпечного поводження в інтернеті та основних загроз, які несе необдумане використання соціальних мереж, учнівство провели соціологічне дослідження серед мешканців Чернігівської

області «Безпечний інтернет: що ми знаємо про це». Серед 100 респондентів виявилось 45 учасників до 20 років, 34 учасники у віці 20-40 років та 40 років і старше – 21 учасник.

Також 33 жінки та 67 чоловіків. Усі вони активно користуються мережею інтернет, переважна більшість – 94 учасники – використовують соціальні мережі. Також фактично всі респонденти чули про реальні випадки шахрайства в інтернеті – це афери під час знайомств і під час купівлі товарів. Ці категорії були серед відповідей найбільш розповсюдженими. Респонденти відповідали про виманювання персональних даних, підробку документів, сайти-клони, небезпечні посилання, злами акаунтів тощо. Детальніше з результатами опитування можна ознайомитися за покликанням: <https://bit.ly/3clxAwg>. Тобто, тема безпеки в інтернеті є актуальною й потребує подальшого ознайомлення мешканців регіону з основними правилами користування мережею.

Саме з цією метою була напрацьована й виготовлена пам'ятка «Безпечний інтернет» <https://bit.ly/3qIXiIQ>. Її волонтери й волонтерки поширили під час презентації дослідження для ліцеїстів, а також серед мешканців Чернігівщини, які брали участь у проведенні цього соціологічного дослідження.

Із 2014 року, після Євромайдану, окупації Криму та згодом Донбасу, постала інша Україна, єдина українська нація. Після повномасштабного вторгнення завершується її

об'єднання навколо ідеї європейської ідентичності України, хоч і жахливим способом. Євроклуб ліцею у 2023 році реалізує проєкт «Війна за європейські цінності – обираємо свободу і демократію!», що має на меті показати, які європейські цінності переважають серед людей, які багато років протистоять російській агресії: волонтерів, військових, українців, які втратили будинки в результаті обстрілів. Вони всі мають єдину мету – зберегти Україну і її європейський вектор. Результатом проєкту стане документальний фільм «Війна цінностей». Водночас учасники євроклубу «Назустріч» розгорнули інформаційну кампанію щодо європейських цінностей у рамках проєкту – радіовипуски, розробка плакатів з теми, дослідили думку громадськості щодо європейських цінностей. Також протягом літа 2023 року євроклубівці роблять фотовиставку «Нескорені! Вільні творити майбутнє!» – збирають фотографії, зроблені дітьми та молоддю України, аби показати всьому світу їхню нескореність, жагу до життя, до ствердження цінностей цивілізованого світу. Водночас – продемонструвати злочини, які коїть сьогодні росія.

СВРОКЛУБ ЧОНЛ У РАМКАХ ПРОЄКТУ "ВІЙНА ЗА ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ – ОБИРАЄМО СВОБОДУ І ДЕМОКРАТІЮ" ЗА ПІДТРИМКИ ПРОЄКТУ ПРЕДСТАВНИЦТВА ЄС В УКРАЇНІ «ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА МЕРЕЖ ЄС В УКРАЇНІ»

#UKRAINE
**НЕСКОРЕНІ!
ВІЛЬНІ ТВОРИТИ
МАЙБУТНЄ!**

**ЗАПРОШУЄМО ДОЛУЧИТИСЯ ДО
ФОТОВИСТАВКИ**

Ми збираємо фотографії, зроблені дітьми та молоддю України, аби показати всьому світу їхню нескореність, жагу до життя, до ствердження цінностей цивілізованого світу. Водночас – продемонструвати злочини, які коїть сьогодні росія.

Якщо маєте авторські фотографії як свідчення війни в Україні (із місць окупації, деокупованих населених пунктів, наслідків обстрілів, зі шкіл, бібліотек тощо) і готові долучитися до фотовиставки «Нескорені! Вільні творити майбутнє!», надсилайте їх до **20 травня** на електронну адресу antoninafedsave@gmail.com чи в телеграм **0660183016** (формат «Файл»). **Обов'язково** вкажіть: прізвище та ім'я, вік, населений пункт, мобільний телефон (за бажання), назву фотографії, зробіть її короткий опис. Також **завантажуйте** фото на дошку Padlet – і фотовиставка стане доступною в усьому світі: <https://bit.ly/znkoENw>

Ще одним напрямом діяльності в рамках проєкту є цикл зустрічей, майстер-класів, воркшопів з теми зйомки документального кіно, збору свідчень агресії – Павлом Солодовником, директором ТОВ «Челайн Медіа», Романом Закревським, фотографом, оператором Суспільного, Сергієм Буровим, директором Дому прав людини в Чернігові. Щодо останнього, то учнівство також долучилося до Презентації звіту за результатами моніторингових виїздів з документування воєнних злочинів, вчинених російськими військовими на Чернігівщині, який підготували представники громадської організації «Освітній дім прав людини» в Чернігові.

Зазначимо, що проєкти не закінчуються після календарного терміну реалізації – вони тривають, видозмінюються, набувають нових ідей і форм. А головне – спонукають учнівство до творчості, роздумів, самостійності й формують громадянську позицію. Адже проєктна діяльність – продуктивна форма реалізації сутнісного змісту інноваційного навчання у будь-яких умовах.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Методичні рекомендації євроклубам. Київ: Представництво ЄС в Україні, Європейський Союз/Друк з дозволу Представництва ЄС в Україні. Друк: ТОВ «Август Трейд», квітень, 2015.
2. Стратегія комунікації з питань євроатлантичної інтеграції України на період до 2025 року, Указ Президента України 11 серпня 2021 року №348/2021
3. Сайт проєкту Представництва ЄС в Україні <https://euroquiz.org.ua>